

mindre gunstige Resultater af Virksomheden ved at optage mere ukvalificerede og billigere Arbejdskræfter. Lovbestemmelser, som til Dels de forelagte ere, som maaske i Virkeligheden slet ikke tiltrængtes eller kun i mindre Grad tiltrængtes under gunstige Arbejdsvilkaar, kunne nu blive praktisk nødvendige og derfor ønskelige at faa gennemførte i en nær Fremtid. Det er mig ikke ubekendt, at det tilsvarende Fænomen, nemlig Anvendelsen af ukvalificeret Arbejdskraft, ogsaa kan fremkomme i opadgaende Perioder i Lande, hvor Arbejderne staa slet organiserede, men selv i Lande med vel organiserede Arbejderhære viser det sig, at i en Nedgangsperiode er det vanskeligt at modstaa Bestræbelser som dem, jeg sigtede til. Navnlig vil jeg gøre den Betragtning gældende, at det er ingenlunde uvigtigt med Hensyn til Gennemførelsen af en Lov, hvorledes de, lige over for hvem Loven er given, tage imod den. Det er ønskeligt, at den Fabriklov, man vedtager, bliver en saadan, at den bliver betragtet som nogenlunde taalelig fra Arbejdsgivernes Side. Jeg har nogle Gange i og uden for denne Sal haft Lejlighed til at tale paa Arbejderes Vegne lige over for Arbejdsgivere. Jeg tror derfor, at man vil tillægge mine Ord for saa vidt nogen Betydning, naar jeg siger, at det er min Opfattelse, at danske Arbejdsgivere i det hele taget ere villige til at gaa saa langt i Retning af Arbejderbeskyttelse, som de anse for foreneligt med deres Interesser. De mangle ikke et vist Maal af Humanitet paa dette Omraade, men just naar det er Tilfældet, er det i og for sig ønskeligt, at den Lov, som bliver vedtagen, bliver en saadan, at den ikke anses som et utaaleligt og tyrannisk Indgreb i Arbejdsgivernes Erhvervsvirksomhed. Man kan opstille saa mange Bestemmelser, som man vil, med Hensyn til Fabriktilsynet, baade dets Omfang og de Rettigheder, det har — saa snart det møder Vrangvillie fra Fabrikernes, fra Arbejdsstedernes Side, vil det blive saare vanskeligt, for ikke at sige umuligt at gøre Lovens Bestemmelser til Virkeligheder. Det er min Tro, at saaledes er det Forslag, som nu Udvalget eller dets Flertal indstiller til Godkendelse, og denne Tro finder jo nogen Bestyrkelse ved, at et saa fremragende Medlem af Arbejdsgivernes Kreds som det ærede Medlem for Thisted Amts 3die Valgkreds (N. Andersen) har i adskillige Hovedtræk sluttet sig til Lovforslaget. Jeg tror ogsaa, han vil erkende, at paa de Punkter, hvor der er et Flertal, han ikke har kunnet slutte sig til,

ere Divergensen ikke større, end at det, der bliver vedtaget, ingenlunde vil blive betragtet som et saadant utaaleligt Indgreb, som jeg antydede. Af disse Grunde, som jeg her har fremhævet, have alle Udvalgets Medlemmer anset det for rigtigt at samles om Forslaget og søge at faa det igennem i det væsentlige i den Skikkelse, hvori det her foreligger, og de, som ønskede allerede nu at gaa videre, maa da sætte deres Lid til Fremtiden, til det Fremskridt, som efter deres Overbevisning Tiden vil føre med sig.

Med Hensyn til dette Punkt ønsker jeg dog endnu at sige et enkelt Ord. Det er mig bekendt, at der er Medlemmer her i denne Sal, som ikke uden Føje regne sig som hørende til Demokratiet, som frisindede Demokrater, for hvem denne Lov i sit Væsen er en Vederstyggelighed, som ikke kunne lide denne Lov, som kalde den for en tyrannisk Lov, en Tvangslov. Jeg tror, at denne Opfattelse beror paa et skævt Syn paa Tidens Udvikling og paa det, som Tiden nødvendigvis fører med sig. Jeg tror, at efterhaanden som et Samfund bliver ældre og opsamler mere og mere Kapital, efterhaanden som det menneskelige Samfund i stedse stigende Grad tager Naturkræfterne i Beslag, sætter Maskinen i Menneskets Sted, bør den naturlige Følge deraf være, at naar det samfunds nødvendige Arbejde kan udføres med et mindre og mindre Antal Kræfter, saa bør dette give sig Udslag i, at Arbejdstiden bliver forkortet, og at man udelukker fra Arbejdet saadanne Kræfter, som ikke naturlig høre hjemme i Fabrikker og lignende Virksomheder. Hvis man ikke vil gøre Indskrænkninger paa disse Omraader, saa vil det i Virkeligheden betyde, at man tillader en forholdsvis snæver Kreds af stedse og stedse rigere Mænd at udbytte det store Flertal af Samfundets Medlemmer til Bedste for sig. Derfor tror jeg at have den almindelige Opinion paa min Side, naar jeg udtaler, at en Lov som denne kun formelt er en Forbudslov og en Tvangslov, men i Virkeligheden er en Beskyttelseslov og en Frihedslov.

Jeg gaar derefter over til de enkelte Ændringsforslag. Idet jeg i øvrigt henviser til Betænkningen, skal jeg gøre den almindelige Bemærkning, at det første Syn paa Betænkningen og de dertil sig knyttende Ændringsforslag vil give et ret brøget Billede. Der er 5, 6, 7 forskellige Kredse af Ophavsmænd til Ændringsforslag, og Tallet af Ændringsforslag til denne i sig selv ikke meget store Lov er ikke